

УДК 330

Рудяк О. – ст. гр.РП-21

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ціх Г.В.

Зайнятість – сукупність економічних, правових, національних відносин, пов'язаних із забезпеченням працездатного населення робочими місцями та його участю у суспільно-корисній діяльності, що приносить дохід.

Безробіття – різниця між кількістю працездатних, які перебувають у складі робочої сили, та кількістю зайнятих.

Усе населення можна поділити на три категорії:

1. *Зайняті* - це ті люди, які виконують будь-яку оплачувану роботу, також ті, що мають роботу, але тимчасово не працюють.

2. *Безробітні* – ті, хто не має роботи, робить активні спроби знайти роботу, готові ж відразу приступити до роботи.

3. *Економічно пасивне населення* - люди до 16 років, ті хто перебуває у спеціалізованих установах (напр. психіатричних лікарнях), а також дорослі, які не працюють і не шукають роботи

Рівень безробіття визначається відношенням числа безробітних до чисельності робочої сили і вимірюється у відсотках.

Офіційний рівень безробіття на Україні станом на січень 2008 року -3,6%, а на Тернопільщині -8,1%

Види безробіття. Фрикційне безробіття-плинність кадрів, пов'язану зі зміною робочих місць, місця проживання, а також працівників у тих галузях де тимчасове звільнення є нормою.

Структурне безробіття виникає під впливом структурних диспропорцій на ринку праці, тобто виникає невідповідність між попитом і пропозицією робочої сили.

Циклічне безробіття виникає внаслідок циклічного спаду виробництва і є результатом зниження сукупного попиту на робочу силу.

Добровільне безробіття викликане тим, що у будь-якому суспільстві є люди, що за своїм психічним складом та з інших причин не хочуть працювати.

Приховане безробіття – це коли люди формально працюють, але фактично не працюють або займають зайві робочі місця.

Інституціональне безробіття – пов'язане з тим, що іноді надмірні соціальні витрати, недосконалість податкової системи, через що деяка частина населення не поспішає працевлаштуватися.

Методи державного забезпечення зайнятості

Прямі методи

1. Законодавче регулювання умов найму та використання робочої сили (трудове законодавство);
2. Стимулювання створення нових робочих місць та пропозиції робочої сили;
3. Заходи щодо збереження та підвищення рівня зайнятості на підприємствах.

Непрямі методи

1. Державна фінансова політика (асигнування та субсидії)
2. Монетарна політика (регулювання грошового обігу).
3. Фіскальна політика (зміна податкових ставок).
4. Виплати різних видів допомоги на випадок безробіття.